ECLI:LV:AT:2017:1031.A420382813.2.S

Lieta Nr. A420382813

SKA-231/2017
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
SPRIEDUMS
Rīgā 2017.gada 31.oktobrī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Rudīte Vīduša
tiesnese Anita Kovaļevska
tiesnese Veronika Krūmiņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. B/ pieteikuma par Mārupes novada domes 2013.gada 27.marta lēmuma Nr. 1 (sēdes protokola Nr. 4 pielikums Nr. 1) atcelšanu, sakarā ar /pers. B/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2015.gada 30.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Mārupes novada būvvalde 2012.gada 20.decembrī pieņēma lēmumu akceptēt /pers. C/ (šajā lietā – trešā persona) iesniegto apliecinājuma karti saimniecības ēkas vienkāršotai rekonstrukcijai par veikalu un frizētavu ar palīgtelpām. Savukārt pieteicējs /pers. B/, kas ir kaimiņu nekustamā īpašuma īpašnieks, to apstrīdēja.

[2] Administratīvais process iestādē noslēdzās ar Mārupes novada domes 2013.gada 27.marta lēmumu Nr. 1 (sēdes protokola Nr. 4 pielikums Nr. 1), ar kuru apliecinājuma kartes akcepts atzīts par tiesisku.
Domes lēmums pamatots ar to, ka
1) notikušās publiskās apspriešanas rezultātā dome, balstoties arī uz apkārtējo iedzīvotāju viedokli, ir atbalstījusi būvniecības ieceri,
2) trešās personas zemesgabals saskaņā ar Mārupes pagasta teritorijas plānojumu atrodas savrupmāju teritorijā, kurā atbilstoši Mārupes pagasta padomes 2003.gada 10.septembra saistošajiem noteikumiem Nr. 16 „Mārupes pagasta apbūves noteikumi 2002.–2014.gadam" (turpmāk – Apbūves noteikumi) var būvēt vietējas nozīmes darījumu un komerciāla rakstura apbūvi (tirdzniecības un/vai pakalpojumu objekts; sadzīves pakalpojumu objekts),
3) būvniecības iecere atbilst vienkāršotajai rekonstrukcijai atbilstoši Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr. 112 „Vispārīgie būvnoteikumi" (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) 37.3.apakšpunktam.

[3] Nepiekrītot minētajam, pieteicējs iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par domes lēmuma atcelšanu. Ņemot vērā, ka apliecinājuma karte bija jau izpildīta, tiesa ierosināja lietu par administratīvā akta tiesiskumu, nevis atcelšanu.
Ar rajona tiesas 2014.gada 27.maija spriedumu pieteikums apmierināts.

[4] Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā sakarā ar domes apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2015.gada 30.novembra spriedumu pieteikumu noraidīja. Tiesas spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.
[4.1] Nav pamatots pieteicēja iebildums, ka pašvaldība nav ņēmusi vērā tuvāko iedzīvotāju viedokli. Domes deputāti ir apsprieduši un izvērtējuši publiskās apspriešanas rezultātus un pirms lēmuma pieņemšanas uzklausījuši klātesošo iedzīvotāju viedokli. No aptaujā piedalījušos iedzīvotāju saraksta izriet, ka viedokli ir izteikuši tieši blakus esošo nekustamo īpašumu iedzīvotāji. Lielākā daļa iedzīvotāju ir izteikusi atbalstu veikala un frizētavas ierīkošanai. Publiskās apspriešanas procedūra nenosaka publisko tiesību subjektam pienākumu ņemt vērā visus izteiktos priekšlikumus, jo noteicošais ir, vai izteiktie viedokļi tikuši apspriesti un taisnīgi novērtēti. Ir apspriesti arī to iedzīvotāju argumenti, kuri izteikuši noraidošu viedokli, un ir diskutēts par apkārtējo nekustamo īpašumu iespējamo vērtības samazināšanos un būvobjekta ietekmi uz vidi un apkārtējo kaimiņu sadzīvi. Lēmumu atbalstīt būvniecības ieceri dome ir pamatojusi gan ar iedzīvotāju vairākuma viedokli, gan ar biedrības „Mārupes uzņēmēji" viedokli par ieceres atbalstīšanu, kā arī ar nekustamo īpašumu vērtēšanas biroja SIA „Elīna 97" atzinumu, kurā secināts, ka projektam – veikalam un frizētavai – būtiska ietekme uz apkārtējo nekustamo īpašumu vērtībām un iedzīvotāju sadzīves apstākļiem netiek prognozēta.
[4.2] Pieteicējam, iegādājoties nekustamo īpašumu, bija iespēja pārliecināties, kādi ir konkrētās teritorijas atļautie un plānotie izmantošanas veidi. Teritorijā, kurā atrodas pieteicēja un trešās personas nekustamais īpašums, izpildot noteiktus nosacījumus, ir atļauta vietējas nozīmes komerciāla rakstura objektu pastāvēšana. Lai arī pieteicēja dzīvojamā māja atrodas klusā, nepiesārņotā vietā, ar nelielu transporta plūsmu, viņam nevarēja rasties paļāvība, ka nekustamā īpašuma tuvumā netiks uzbūvēts vai ierīkots kāds veikals, frizētava vai cita veida komerciālās darbības objekts. Pieteicējam ir jārēķinās, ka arī blakus esošā īpašuma īpašniekam ir tiesības izmantot savu īpašumu, arī to apbūvēt.
[4.3] Iespējamais pieteicēja nekustamā īpašuma vērtības samazinājums par aptuveni 15 procentiem nav uzskatāms par būtisku. Attīstošas pilsētas apstākļos ikvienam nekustamā īpašuma īpašniekam ir jāsamierinās ar zināmām nekustamā īpašuma cenu izmaiņām apkārtējās vides izmaiņu dēļ.
[4.4] Veikala ierīkošana neapšaubāmi palielinās gan transporta, gan cilvēku kustību tuvējā apkārtnē, līdz ar to blakus nekustamo īpašumu, arī pieteicēja īpašuma, tuvumā radīsies vairāk izplūdes gāzu, palielināsies troksnis, ko rada transportlīdzekļi, preču iekraušana, izkraušana. Taču veikala plānotās tirdzniecības nelielā platība (39 m^2) norāda uz to, ka veikals nav paredzēts lielam apmeklētāju skaitam un biežām preču piegādes plūsmām,

turklāt ieeja veikalā un autostāvvieta klientiem plānota no Lielās ielas, kas no pieteicēja nekustamā īpašuma nav redzama. Līdz ar to minētie apstākļi vērtējami kā neērtības, kas rodas apkārtējās antropogēnās vides izmaiņu rezultātā, bet nav vērtējami kā pieteicēja sadzīvi būtiski pasliktinoši faktori.

[4.5] Veikala palīgtelpu izmantošana kulinārijas un konditorejas produktu ražošanai nav pretrunā ar paredzēto galveno lietošanas funkciju, kas atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumu Nr. 1620 „Noteikumi par būvju klasifikāciju" (turpmāk – Noteikumi par būvju klasifikāciju) pielikumam ir „Tirdzniecības ēka", un nav aizliegta, ja uzņēmējs ir saņēmis attiecīgas atļaujas Pārtikas un veterinārajā dienestā. Par higiēnas un pārtikas aprites noteikumu ievērošanu konkrētajā uzņēmumā atbild komersants. Atļaujot ierīkot šādu veikalu, nav pamata pieņemt, ka minētās prasības netiks ievērotas un tāpēc būtiski pasliktināsies apkārtējo iedzīvotāju vides apstākļi.

[4.6] Pieteicējs nav norādījis tādus apstākļus, kas liecinātu, ka viņa īpašuma tiesības tiek skartas un tāpēc būvniecības iecere būtu saskaņojama ar pieteicēju. Nav konstatējams, ka saimniecības ēkas funkcijas maiņas rezultātā tiktu ietekmēts pieteicēja īpašuma tiesību apjoms vai ietekmētas tiesības valdīt un lietot savu īpašumu. Pieteicēja argumenti par nekustamā īpašuma vērtības samazinājumu, sadzīves un apkārtējās vides apstākļu pasliktināšanos tika uzklausīti un izvērtēti publiskās apspriešanas procedūras ietvaros, savukārt argumenti par lampu stabu, kopējo žogu un sniega tīrīšanu nav saistīti ar saimniecības ēkas funkcijas maiņu.

[4.7] Apliecinājuma kartē norādīts pareizs būves pašreizējais (pirms vienkāršotās rekonstrukcijas veikšanas) lietošanas veida kods 1274, jo tas saskaņā ar Noteikumiem par būvju klasifikāciju atbilst klasei „Citas, iepriekš neklasificētas ēkas", kurā ietilpst arī palīgēkas – pie dzīvojamām mājām un nedzīvojamām ēkām uzbūvētas saimniecības ēkas. Arī norādītais būves paredzētais lietošanas veids 1230 „Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības ēkas" atbilst plānotajai funkcijas maiņai, jo šajā klasē ietilpst veikali un frizētavas.

[4.8] Pieteicēja norādītie apstākļi, ka veikala ēkā tiek organizēta gaļas pārstrāde un ražošana, ko apliecina fotogrāfijas, kurās redzami lieli katli un iepakojuma kastītes, nav vērtējami, jo neattiecas uz izskatāmo lietu, kuras ietvaros tiek pārbaudīts apliecinājuma kartes akcepta tiesiskums. Ja, pieteicēja ieskatā, trešā persona veikala un frizētavas telpas izmanto pretēji būves paredzētajai funkcijai, pieteicējam ir tiesības vērsties ar sūdzību būvvaldē, kuras kompetencē ir pārbaudīt minētos apstākļus.

[5] Pieteicējs par apgabaltiesas spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Tiesa nepareizi interpretējusi Apbūves noteikumu 4.1.1.2.apakšpunktu kopsakarā ar būvniecību regulējošajiem normatīvajiem aktiem. Proti, publiskās apspriešanas rezultātā ir noskaidrojams, vai trešā persona savā īpašumā, kas atrodas savrupmāju teritorijā, vispār var būvēt un ierīkot tirdzniecības un/vai pakalpojumu centru kā tādu. Taču publiskā apspriešana nesniedz atbildi uz to, vai šāda būvniecības iecere neskar trešo personu īpašuma tiesības. Tas nozīmē, ka publiskās apspriešanas pozitīvs rezultāts dod tiesības būvniecības ieceri virzīt tālāk, izlemjot, kura no būvniecības procedūrām ir tiesiski piemērojama, un noskaidrojot, vai netiek aizskartas trešo personu īpašuma tiesības un tātad – vai nav nepieciešama viņu piekrišana un īpašuma tiesību aizsardzība. Konkrētajā gadījumā bija piemērojams Būvniecības likuma 3.pants, nevis Vispārīgo būvnoteikumu 37.3.apakšpunkts. Trešajai personai būvvaldē bija jāiesniedz būvniecības iesniegums–uzskaites karte, kā rezultātā tiktu noskaidrots pieteicēja viedoklis, vai arī pie apliecinājuma kartes bija pievienojama pieteicēja piekrišana būvniecības iecerei.

[5.2] Tiesa nepareizi interpretējusi un piemērojusi Vispārīgo būvnoteikumu 37.3.apakšpunktu, jo sašaurināti tulkojusi īpašuma tiesības, raksturojot tās ar fiziskām darbībām, piemēram, skatīties, pārvietoties pa savu īpašumu, tajā kaut ko novietot. Taču īpašuma tiesību saturs noteikts ne tikai Civillikumā, bet arī Latvijas Republikas Satversmes 105.pantā, kas saistībā ar būvniecības procesiem ir tulkojams paplašināti. Kaut arī pieteicējam nav ierobežota iespēja pārvietoties pa īpašumu, nevar uzskatīt, ka īpašumu var lietot netraucēti, jo uz dzīvojamās mājas pusi ir pavērsti trešās personas īpašumā ražošanai un veikala darbībai nepieciešamie gaismas prožektori, ražošanas rezultātā rodas nepatīkamas smakas, ir konstatējama grauzēju parādīšanās, kā arī dzirdami trokšņi.

[5.3] Tiesa kļūdaini interpretē Vispārīgo būvnoteikumu 37.3.apakšpunktu, uzskatot, ka tā piemērošana ir iespējama vien tad, ja netiek būtiski skartas trešās personas īpašuma tiesības. Tomēr tas neizriet no konkrētās tiesību normas satura, jo „būtiskums" netiek prasīts, t.i. – jebkurš saprātīgs īpašuma tiesību aizskārums ir atbilstošs tiesību normā minētajam. Tiesa ir konstatējusi virkni faktu, kas liecina par īpašuma tiesību aizskārumu.

[5.4] Tiesa nav piemērojusi Apbūves noteikumu 1.72.apakšpunktu, kas noteic, ka tirdzniecības un/vai pakalpojumu centrs neietver nekādu ražošanu, līdz ar to savrupmāju teritorijā kopsakarā ar noteikumu 4.1.1.2.apakšpunktu ir aizliegta jebkāda veida ražošana. Pretēji tam, kā to atzinusi arī tiesa, publiskās apspriešanas procesā jau tika apspriests, ka plānota ražošana. Ievērojot minēto, būvniecības ieceri nemaz nevarēja virzīt tālāk, jo tas ir pretēji Būvniecības likuma 3.panta pirmajai daļai. Neskatoties uz to, ka trešā persona nevar nodarboties ar ražošanu (gaļas pārstrādi), lietā ir vairāki pierādījumi – sludinājumi, kas apliecina ražošanas esību, tostarp Pārtikas un veterinārā dienesta izdotā atļauja. Nav arī saprotams, kāpēc tiesa atsaucas uz Noteikumiem par būvju klasifikāciju, kuros ir norāde par būvju lietošanas veidiem, nevis par teritorijas izmantošanu un tās veidiem, kas ir primārs jautājums.

[5.5] Tiesa nav pamanījusi, ka pārsūdzētajā lēmumā nav vērtēti apstākļi par dzīvojamās mājas un komercobjekta atrašanās attālumiem vienam no otra, kā arī nav izsvērti iespējamie citi veikalam raksturīgie papildu būvdarbi kā atbilstoša stāvlaukuma, apgaismojuma ierīkošana, kas netraucētu lietot citus īpašumus.

[5.6] Tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154.pantu, jo atsevišķi tiesas secinājumi nav loģiski. Piemēram, pretēji lietā esošajiem fotogrāfijām, pieteicēja paskaidrojumiem un arī liecinieka un trešās personas liecībām tiesa ir norādījusi, ka veikala ieeja un stāvlaukums no pieteicēja īpašuma nav redzami. Nav iespējams arī neredzēt to, kas notiek veikala aizmugurē, kur ceļš un stāvlaukums robežojas ar pieteicēja īpašumu. Tāpat arī apstākļus (nepatīkama smaka, troksnis, preču izkraušana un iekraušana), kas neapšaubāmi aizskar pieteicēja īpašuma tiesības, tiesa bez tiesiska pamata un ārpus loģikas tieši nav saistījusi ar īpašuma tiesību aizskārumu.

[5.7] Tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 251.panta piekto daļu, jo sprieduma motīvu daļas 17. un 18.punktā apstākļus, kas liecina par trešo personu īpašuma tiesību aizskārumu, atzinusi par pierādītiem, savukārt 21.punktā tos pašus apstākļus – par neattiecināmiem un nepierādītiem. Tiesa nav sniegusi skaidrojumu šiem pretrunīgajiem secinājumiem. Spriedumā iztrūkst pierādījumu un pušu argumentu analīze, kā arī motivācija, kāpēc vienam pierādījumam ir dota priekšroka salīdzinājumā ar citu.

[5.8] Tiesa nav vērtējusi lietā nodibinātu apstākli, ka sākotnēji 2010.gadā trešās personas būvniecības iecere būvēt kulinārijas ražotni un tirdzniecības vietu tika noraidīta publiskās apspriešanas rezultātā, un trešā persona bija spiesta atteikties no savas ieceres.

[5.9] Trešās personas darbība ir pretrunā Mārupes novada domes 2013.gada 18.jūnija saistošo noteikumu Nr. 11 „Mārupes novada teritorijas plānojuma 2014.–2026.gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa" 293.punktam, saskaņā ar kuru savrupmāju apbūves teritorijā aizliegtas darbības, kas var pasliktināt apkārtējo iedzīvotāju dzīves apstākļus ar trokšņa, smaku vai cita veida piesārņojumu – tostarp pārtikas produktu pārstrāde un izgatavošana.

[6] Mārupes novada dome par kasācijas sūdzību iesniegusi paskaidrojumus, kuros kasācijas sūdzību neatzīst, norādot, ka sūdzība atkārto jau apgabaltiesā izteiktos argumentus, uz kuriem sniegtas atbildes apgabaltiesas spriedumā.

Motīvu daļa

[7] Lietā ir strīds par to, vai trešā persona ir pamatoti piemērojusi vienkāršotās rekonstrukcijas procesu un vai veiktā saimniecības ēkas funkcijas maiņa uz veikalu un frizētavu ar palīgtelpām skar pieteicēja īpašuma tiesības.

Saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu 37.3.apakšpunktu būvniecības iesniegums–uzskaites karte nav nepieciešama gadījumā, ja tiek veikta vienkāršota rekonstrukcija – būves vai tās daļas funkcijas (lietošanas veida) maiņa bez pārbūves – un ja netiek skartas trešo personu īpašuma tiesības.

Pieteicējs argumentē, ka konkrētajā gadījumā nav bijis pamata piemērot šo tiesību normu, jo tiek skartas viņa tiesības uz īpašuma netraucētu lietošanu. Minētais izpaužoties tādējādi, ka trešās personas veikto darbību rezultātā pieteicēja kā kaimiņa īpašums tiek apgaismots, jūtamas nepatīkamas smakas, dzirdami trokšņi, konstatējama grauzēju parādīšanās, kā arī samazinās īpašuma vērtība.

Līdz ar to lietā ir būtiski noskaidrot, vai sūdzībā minētie apstākļi uzrāda tādas pazīmes, kas Vispārīgo būvnoteikumu 37.3.apakšpunkta izpratnē pamato pieteicēja viedokli, ka viņa īpašuma tiesības tiek skartas.

Pārbaudot apgabaltiesas sprieduma argumentāciju, ir redzams, ka apelācijas instances tiesa nav atzinusi minētos apstākļus par tādiem, kas liecinātu, ka pieteicēja īpašuma tiesības tiktu skartas. Tiesa ir pamatojusi, ka pieteicēja nekustamā īpašuma vērtības iespējamais samazinājums aptuveni 15 procentu apmērā nav uzskatāms par būtisku, jo attīstošas urbānas vides apstākļos ikvienam nekustamā īpašuma īpašniekam ir jāsamierinās ar zināmām nekustamā īpašuma cenu svārstībām. Savukārt citus pieteicēja norādītos apstākļus tiesa vērtējusi kā neērtības, kas pieteicējam rodas sakarā ar izmaiņām apkārtējās teritorijas izmantošanā, taču ne kā sadzīvi būtiski pasliktinošus faktorus, kā dēļ būvniecības iecere būtu saskaņojama ar pieteicēju. Tiesas secinājums citastarp pamatots ar nelielo tirdzniecības platību, kas liecina par nelielām apmeklētāju un preču piegādes plūsmām. Augstākā tiesa pievienojas apgabaltiesas secinājumiem, ka pieteicēja norādītā rekonstrukcijas ietekme būtu tāda, kas sasniegtu tiesību aizskārumu un tādējādi liegtu trešajai personai piemērot vienkāršoto rekonstrukcijas procesu vai būvvaldei to akceptēt. Līdz ar to nav pamatots pieteicēja viedoklis, ka apgabaltiesa būtu pieļāvusi materiālo tiesību normu pārkāpumu, nepareizi piemērojot Vispārīgo būvnoteikumu 37.3.apakšpunktu.

[8] Augstākā tiesa atzīmē, ka konkrētajā gadījumā aizstāvēt savas tiesības un tiesiskās intereses pieteicējam bija iespējams divējādā veidā – vispirms jau veiktās būvniecības ieceres publiskās apspriešanas laikā, un vēlāk, izsakot iebildumus pret galīgo lēmumu (vienkāršotās rekonstrukcijas akceptu).

Publiskajai apspriešanai un ieceres akceptam katram ir savs atšķirīgs mērķis, jo pirmajā gadījumā tiek noskaidrotas un saskaņotas sabiedrības intereses kopumā, kas ir pamats turpmākā lēmuma pieņemšanai, savukārt otrā gadījumā pilnībā tiek pārbaudīts būvniecības ieceres konkrēto risinājumu tiesiskums, tostarp pārbaudot, vai konkrētie risinājumi nepārkāpj citu personu konkrētas tiesības un tiesiskās intereses. Arī pieteicējs savā kasācijas sūdzībā pamatoti norāda uz atšķirīgajiem mērķiem, kādi ir publiskajai apspriešanai un lēmumam, ar ko tiek akceptēta konkrēta vienkāršotā rekonstrukcija.

[9] Apgabaltiesa konstatēja, ka dome pirms jautājuma izlemšanas par apliecinājuma kartes akceptēšanu nodeva trešās personas būvniecības ieceri publiskajai apspriešanai, jo atbilstoši Būvniecības likuma 12.panta otrajai daļai un Apbūves noteikumu 4.1.1.2.apakšpunktam savrupmāju teritorijā var būvēt vietējas nozīmes darījumu un komerciāla rakstura apbūvi (tirdzniecības un/vai pakalpojumu objekts; sadzīves pakalpojumu objekts), ja to paredz detālplānojums, vai *ir veikta objekta sabiedriskās apspriešanas procedūra*. Tiesa spriedumā pamatoti ir atgādinājusi, ka publiskās apspriešanas mērķis ir saskaņot sabiedrības un būvniecības ieceres ierosinātāja intereses, nodrošinot pašvaldības lēmumu atklātumu saistībā ar teritorijas attīstību, kā arī iespēju sabiedrībai piedalīties lēmumu pieņemšanā. Būtiski ir tas, vai izteiktie viedokļi ir tikuši apspriesti un taisnīgi novērtēti – to savukārt apgabaltiesa rūpīgi ir arī pārbaudījusi, atzīstot, ka domes deputāti 2012.gada 21.novembra sēdē ir apsprieduši un izvērtējuši publiskās apspriešanas rezultātus, kā arī pirms lēmuma pieņemšanas uzklausījuši klātesošo iedzīvotāju (tostarp pieteicēja) viedokli. Tāpat tika apspriesti to iedzīvotāju argumenti, kuri izteikuši noraidošu viedokli, diskutējot par apkārtējo nekustamo īpašumu iespējamo vērtības samazināšanos un būvobjekta ietekmi uz vidi un apkārtējo kaimiņu sadzīvi.

Tādējādi, ievērojot minēto, Augstākā tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā pieteicējs *kā viens no apkārtējās sabiedrības pārstāvjiem, kura dzīves vidi vispārīgi varētu skart būvniecības iecere*, izmantoja iespēju savas intereses aizstāvēt publiskās apspriešanas ietvaros, un arī viņa viedoklis tika apsvērts.

[10] Taču, kā jau norādīts, būvniecības ieceres publiskā apspriešana, kurā tiek noskaidrotas un samērotas intereses vispārīgā līmenī (tostarp iebildumu par objekta ietekmi uz vidi un apkārtējo iedzīvotāju sadzīvi un nekustamo īpašumu vērtību), tomēr var neatrisināt un nenovērst konkrētus īpašuma tiesību aizskārumus, kuri var tikt konstatēti vēlāk, pieņemot galīgo lēmumu par būvatļaujas izsniegšanu vai par vienkāršotās rekonstrukcijas akceptēšanu.

Tā, ja arī paredzētā būve publiskajā apspriešanā, izsverot saņemtos viedokļus un noskaidroto informāciju, kopumā tiek atzīta par iederīgu un nepieciešamu, projekta risinājumi var izrādīties neatbilstoši kādai tiesību normai, kas aizsargā trešo personu vai sabiedrības intereses. Piemēram, projektā paredzētie atstatumi līdz kaimiņu ēkām vai zemesgabala robežām neatbilst ugunsdzēsības normatīviem vai apbūves noteikumiem. Tādā gadījumā, neskatoties uz pozitīvu publiskās apspriešanas rezultātu, kaimiņu zemesgabala īpašniekam ir tiesības iebilst pret būvniecību arī pēc publiskās apspriešanas. Tāpat, neskatoties uz ieceres publiskās apspriešanas pozitīvu rezultātu, kaimiņam saglabājas tiesības iebilst pret būvniecības ieceri, ja tieši viņa īpašuma aizskārums ir pārmērīgs. Citiem vārdiem, viedokļa apspriešana publiskajā apspriešanā neatbrīvo no pienākuma ievērot konkrētas tiesību normas, kas aizsargā konkrētas personas vai sabiedrības intereses.

Līdz ar to apgabaltiesa nepamatoti norādījusi, ka daļa pieteicēja argumentu jau tikuši izvērtēti publiskās apspriešanas procedūras ietvaros, no kā var saprast, ka, apgabaltiesas ieskatā, šie argumenti nebūtu jāvērtē (*apgabaltiesas sprieduma 21.punkta 4.rindkopa*).

Vienlaikus konstatējams, ka apgabaltiesas spriedumā tomēr ir vērtēti visi pieteicēja iebildumi pēc būtības. Līdz ar to šis kļūdainais apsvērums pats par sevi nevarēja novest pie nepareiza rezultāta.

Pārbaudot kasācijas sūdzībā ietvertos iebildumus pret apgabaltiesas spriedumā ietverto konkrēto apstākļu novērtējumu, secināms turpmāk minētais.

[11] Pieteicējs uzskata, ka būvniecības ieceri nedrīkstēja virzīt tālāk tāpēc, ka tirdzniecības un/vai pakalpojumu centrs atbilstoši Apbūves noteikumu 1.72.apakšpunktam neietver nekādu ražošanu.

Atbilstoši Apbūves noteikumu 4.1.1.2.apakšpunktam konkrētajā teritorijā viens no atļautajiem izmantošanas veidiem ir vietējas nozīmes darījumu un komerciāla rakstura apbūve – tirdzniecības un/vai pakalpojumu objekti, sadzīves pakalpojumu objekti. Atbilstoši Apbūves noteikumu 1.72.apakšpunktā noteiktajam tirdzniecības un/vai pakalpojumu objekts ir zeme, ēka un cita būve vai tās daļa, kas plānota, izmantota vai nodomāta preču pirkšanai vai pārdošanai tieši patērētājam (tirdzniecības centrs, universālveikals, veikals, salons aptieka u.c.) vai banku, viesnīcu, restorānu, bāru,

kafejnīcu, izstāžu un konferenču, kā arī sadzīves un citu pakalpojumu nodrošināšanai, bet nenozīmē minēto kā palīgizmantošanu un neietver nekādu ražošanu vai vairumtirdzniecību.

Atbilstoši akceptētajai vienkāršotās rekonstrukcijas apliecinājuma kartei un arī akceptējošajam domes lēmumam paredzēts izveidot veikalu un frizētavu ar palīgtelpām. Vienlaikus no publiskās apspriešanas materiāliem konstatējams, ka apspriešanas laikā iedzīvotāji tika informēti par nodomu veikala palīgtelpās veikt kulinārijas un konditorejas produktu ražošanu veikala vajadzībām. Līdz ar to pieteicējs pamatoti vērš uzmanību uz iespējamo pretrunu ar Apbūves noteikumiem, kuri neparedz ražošanu savrupmāju teritorijā. Pieteicējs arī pamatoti norāda, ka jāpiemēro nevis Noteikumi par būvju klasifikāciju, bet gan Apbūves noteikumi, kuros pašvaldībai neatkarīgi no vispārīgās būvju klasifikācijas ir tiesības konkretizēt specifiskus teritoriju izmantošanas noteikumus.

Augstākās tiesas ieskatā, Apbūves noteikumu mērķis ir ierobežot tādu objektu būvniecību, kuri principiāli paredz ražošanu, nevis jebkuru produktu izgatavošanu. Jāņem vērā, ka kategorijā „tirdzniecības un/vai pakalpojumu objekts" tiek iekļauti arī, piemēram, restorāni un kafejnīcas, kuru darbība vispār nav iedomājama bez kulinārijas produktu ražošanas, jo tādējādi tiek nodrošināta to pamatfunkciju īstenošana. Tātad nav pamata strikti izslēgt jebkuru produktu izgatavošanu šāda veida objektos.

Līdz ar to, ja ražošana tiek veikta kā sekundāra darbība paša veikala vajadzībām, tas automātiski vēl nenozīmē to, ka būtu pārkāpts Apbūves noteikumu 1.72.apakšpunkts. Šajā gadījumā jāņem vērā, ka akceptētā rekonstrukcijas iecere neparedz ražošanu un tātad ar pārsūdzēto domes lēmumu tā kā patstāvīga funkcija nemaz nav atļauta. Savukārt, ja ražošana faktiski tiek veikta apjomā, kas ļauj to uzskatīt par patstāvīgu funkciju, kas pati par sevi būtiski ietekmē apkārtējos iedzīvotājus, skartajām personām ir tiesības būvvaldē prasīt apturēt neatbilstošu ekspluatāciju.

Tā kā vienkāršotā rekonstrukcija akceptēta, pirms stājās spēkā Mārupes novada teritorijas plānojums 2014.–2026.gadam, pieteicējs nevar savu tiesību aizskārumu pamatot ar to sastāvā esošajiem apbūves noteikumiem.

[12] Pieteicējs norāda uz 2010.gadā veikto publisko apspriešanu par kulinārijas veikala būvniecības ieceri, kas izbeigta bez rezultāta, nesaņemot atbalstu. Konstatējams, ka arī pirmās instances tiesa uzskatīja par būtisku to, ka sākotnēji šāda objekta apspriešana beidzās bez rezultāta un ka tikai pēc būves kā saimniecības ēkas uzbūvēšanas tika veikta tās lietošanas veida maiņa.

Augstākā tiesa nesaskata, ka konkrētajā gadījumā būtu notikusi „likuma apiešana ar likumu" vai jebkāda veida legalizācija. Izšķiroši ir tas, ka neatkarīgi no saimniecības ēkas uzbūvēšanas, tika veikta publiskā apspriešana (t.i., otrā) tieši veikalam un frizētavai ar palīgtelpām. Neatkarīgi no pirmās publiskās apspriešanas rezultātiem šī otrā publiskā apspriešana bija pilnvērtīgs process, kurā nebija nozīmes, vai attiecīgā ēka jau ir uzbūvēta kā saimniecības ēka. Tas, ka pirmā publiskā apspriešana beidzās bez rezultāta, nenozīmē, ka pie šīs būvniecības ieceres vairs nekad nedrīkstētu atgriezties.

Tā kā būves kā tādas esība un novietojums dabā jau ir izvērtēta saimniecības ēkas būvniecības procesā un tā kā publiskajā apspriešanā ir vērtēta specifiska objekta (tirdzniecības un pakalpojumu objekta) ierīkošana, nav saskatāms iemesls, kādēļ galīgo lēmumu par būvniecības ieceri nevarētu pieņemt vienkāršotās rekonstrukcijas akceptēšanas procesā, ja reiz tā neprasa būvdarbu veikšanu un paredzētās ietekmes nesasniedz tādu līmeni, lai to uzskatītu par trešo personu tiesību aizskārumu.

[13] Pieteicējs argumentē, ka pārsūdzētajā lēmumā nav vērtēts dzīvojamās mājas un komercobjekta atrašanās attālums, arī nav izvērtēti citi veikalam raksturīgie papildu būvdarbi kā atbilstoša stāvlaukuma un apgaismojuma ierīkošana.

Konkrētais vienkāršotās rekonstrukcija projekts neietver nekādus būvdarbus, tostarp ēkas pārbūvi, lielāka apgaismojuma ierīkošanu vai stāvlaukuma izveidi vai paplašināšanu. Attiecīgi nebija pamata to vērtēt. Būves izvietojums jau ir pārbaudīts saimniecības ēkas būvniecības procesā. Savukārt specifiskās tirdzniecības un pakalpojumu objekta ietekmes, kuras rodas papildus jau agrāk esošajai ietekmei no saimniecības ēkas, ir izvērtētas publiskajā apspriešanā un akceptējot vienkāršotās rekonstrukcijas ieceri. Apgabaltiesas spriedums ietver pietiekami detalizētu argumentāciju, kādēļ šīs ietekmes nepārsniedz attiecīgajā apbūves zonā sagaidāmo parasto neērtību līmeni no šāda veida objektiem.

[14] Augstākā tiesa nekonstatē, ka apgabaltiesa būtu pieļāvusi Administratīvā procesa likuma 154.panta un 251.panta piektās daļas pārkāpumu. Apelācijas instances tiesa spriedumā ir vispusīgi novērtējusi lietā esošos pierādījumus, tos vērtējot kopsakarā, un sniegusi argumentētu vērtējumu tam, kāpēc domes lēmums ir atzīstams par tiesisku. Tiesas izdarītie secinājumi ir loģiski, un tie nav savstarpēji pretrunīgi.

Pārējiem pieteicēja izteiktajiem iebildumiem lietā nav nozīmes, jo tie nevar ietekmēt tiesas secinājumus pēc būtības un mainīt iznākumu lietā, tāpēc Augstākā tiesa tos atstāj bez ievērības.

[15] Apkopojot iepriekš minēto, Augstākā tiesa atzīst, ka apgabaltiesas spriedums ir tiesisks un pareizs.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta pirmās daļas 1.punktu un 351.pantu, Augstākā tiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2015.gada 30.novembra spriedumu, bet /pers. B/ kasācijas sūdzību noraidīt.
Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese R. Vīduša

Tiesnese A. Kovaļevska

Tiesnese V. Krūmiņa